

STYRKA, KUNSKAP & MÖJLIGHETER

RIKSFÖRBUNDET DHB:S IDÉPROGRAM 2019 -2021

Antaget vid Riksförbundet DHB:s årsmöte den 30 mars 2019

JÄRNTORGS
GATAN 8
703 61 ÖREBRO
TEL: 019-17 08 30
WWW.DHB.SE

MÅLGRUPPER

Riksförbundet DHB:s huvudfunktioner är att vara en ideell intresseorganisation för

- barn och ungdomar som är döva, hörselskadade eller har en språkstörning,
- barn till föräldrar som är döva, hörselskadade eller har en språkstörning,
- barn och ungdomar med ovanstående funktionsnedsättning i kombination med annan funktionsnedsättning,
- barn och ungdomar som av andra orsaker än nämnda funktionsnedsättningar är i behov av alternativ till tal i sin kommunikation,
- anhöriga till barn och ungdomar med ovanstående funktionsnedsättningar.

Förbundet är öppet för alla enskilda och juridiska personer som delar förbundets värderingar, erkänner förbundets stadgar och betalar medlemsavgift.

DHB:S VÄRDEGRUND

DHB har språk och kommunikation i fokus och bejakar all användning av teckenspråk som främjar kommunikation. Olika språkliga och kommunikativa förutsättningar är inte den enskildes problem, utan allas utmaning. Det finns inga motsättningar mellan att teckna, att skriva eller att ha ett talat språk. Tillgång till flera språk ger fler möjligheter.

Vi ser till hela familjens bästa i ett livslångt perspektiv. Det språkliga, psykosociala och pedagogiska perspektivet är lika viktigt som det medicinska och det tekniska.

Gemenskap och samverkan är grunden för vår verksamhet. Genom att umgås, lära oss och byta erfarenheter med varandra, så förvaltar och utvecklar vi vår kompetens. Ensam är aldrig stark och därför samverkar vi såväl inom som utom förbundet för att synliggöra behov och stärka våra familjers villkor.

Vi ser till våra barns och ungdomars möjligheter i alla sammanhang!

VISION

"Våra barn och ungdomar är fullt delaktiga, jämlika och har inflytande i ett tillgängligt samhälle."

MÅL

"DHB ska stärka sina målgrupper, sprida kunskap inom DHB och höja samhällets kunskapsnivå samt alltid fokusera på våra barns och ungdomars möjligheter."

ÖVERGRIPANDE

Riksförbundet DHB har alltsedan grundandet 1949 satt våra barns och ungdomars skolgång högst på agendan. Så är fallet även idag.

Vad skolan beträffar så ska vi representera våra målgrupper i skolfrågor. Vi ska också arbeta för att våra barn och ungdomar får bästa möjliga övergång från förskola till grundskola, från grundskola till gymnasium och från gymnasium till nästa utmaning.

Den viktigaste komponenten i skolan är lärarkåren och skolpersonalen. Dessa ska, oavsett skolform, ha kunskap om barnets funktionsnedsättning/ar och deras villkor, samt ges vidareutbildning vid behov. Lärare ska vidare ges kontinuerlig utbildning inom språk, pedagogik och teknik. Prov och bedömningar i skolan ska genomföras på elevens villkor. Framför allt ska lärare och övrig skolpersonal arbeta utifrån ett möjlighetsperspektiv.

För att uppnå en, för alla, hälsosam ljudmiljö ska minimering av efterklangstid, bullersanering, ljudisolering och verksamhetsplanering med avseende på ljudmiljö ingå i varje skolas rutiner.

Våra barn och ungdomar ska få en på alla sätt trygg, säker och givande skolgång. För att bistå kommunerna i detta arbete krävs ett statligt samordnat ansvar med finansiering för regionala resurscenter, som ger ett samordnat stöd till alla elever med dövhet, hörselnedsättning, dövblindhet eller språkstörning i regionen.

Vid sidan av skolan behövs en stimulerande fritid inom t.ex. kultur eller idrott på våra målgruppers villkor, vilket är en förutsättning för allas individuella välmående och utveckling.

VI ANSER:

- att våra barn och ungdomar ska ha rätt till tolk i alla situationer,
- att ett nationellt likvärdigt tolksystem etableras.
- att våra barn och ungdomar ska ges möjlighet till en aktiv och tillgänglig fritid.
- att våra barn och ungdomar ska ha tillgång till en utbildning av samma kvalitet och på samma villkor som andra.
- att det skapas föräldra- och personalutbildningar om språkutveckling samt IKT.
- att det ska finnas stöd och utbildning för barn till föräldrar som är döva, hörselskadade och/eller har en språkstörning.
- att det ska finnas stöd och utbildning för syskon till barn som är döva, hörselskadade och/eller har en språkstörning.

SPRÅK OCH KOMMUNIKATION

Språk är en viktig del i människans identitet. Vägen till fungerande tal-, skrift- eller teckenspråk ser olika ut för varje individ. Val av språk kan variera över tid och beroende på situation.

Vi kommunicerar genom tal, skrift, tecken, gester, mimik eller bilder. Det finns olika kommunikationsmetoder som t.ex. TAKK² som utvecklar språk och kommunikation. Därtill finns olika tolkmetoder, så som teckenspråkstolkning, TSS³, dövblindtolkning, skrivtolkning och taltjänst.

Alla barn ska ha en fungerande kommunikation i familjen, förskolan, skolan och fritiden. Våra barn ska utvecklas på sina villkor, ha en god självkänsla, vara självständiga och kunna uttrycka sina tankar och åsikter för att påverka sin situation.

VI ANSER:

- att alla våra målgrupper ska ha en säker kommunikation.
- att alla våra målgrupper ska ha möjlighet att bli flerspråkiga på sina villkor.
- att alla våra målgrupper har rätt till en tidig upptäckt med rätt stöd och hjälp genom livet.
- att alla våra målgrupper ska ha tillgång till bästa möjliga hörteknik och akustik.
- att alla våra målgrupper har rätt att få tillgång till och utbildning i IKT¹.
- att föräldrar ska erbjudas obegränsat antal utbildningstimmar i teckenspråk eller TAKK².

¹ IKT = Digital Informations – och kommunikations teknologi. IKT utgör kommunikationsstöd t ex genom film, ljudfiler (talsyntes eller eget tal), mindmaps och bildsystem.

² Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation

FÖRSKOLAN

När språkstörning, hörselskada eller dövhet upptäcks är det viktigt att BVC, barnmottagning, habilitering, hörselvård och logopedmottagning snabbt erbjuder kompetent och adekvat stöd till familjen. En viktig del av stödet är att alltid erbjuda teckenspråk eller TAKK/TSS och IKT för att möjliggöra en god kommunikation i vardagen. Lika viktigt är det med språkligt stimulerande förskolemiljöer.

En väl fungerande kommunikation är en förutsättning för en god relation mellan barn, syskon och föräldrar, för barnens identitet samt för deras personliga och sociala utveckling.

VI ANSER:

- att familjen snabbt ska få en allsidig information och ett adekvat stöd.
- att det ska vara självklart att barn får gå i en språkstimulerande förskola där det finns barn som de kan identifiera sig med.
- att barn ska erbjudas mindre barngrupp, pedagogiska och tekniska hjälpmedel och akustiska anpassningar.

GRUNDSKOLAN

Det är centralt för barns utveckling att gå i en skola med en språkligt stimulerande miljö. Det är inte bara lärandet i skolan som ska fungera, utan även den sociala delen, t.ex. kamrater. Skolan ska ha ett öppet förhållningssätt till språk, då elevens val av språk kan variera över tiden.

VI ANSER:

- att våra barn ska kunna välja och byta skolform utifrån sina önskemål och behov.
- att alla skolor ska ge våra barn möjlighet att nå kunskapskrav utifrån sina förutsättningar.
- att barn ska få utveckla sin identitet på sina villkor och att skolan ska visa på goda förebilder.
- att staten ska säkerställa att det finns läromedel anpassade för våra barn och ungdomar.
- att elever ska erbjudas mindre klasstorlek eller undervisningsgrupp, pedagogiska och tekniska hjälpmedel och akustiska anpassningar.
- att alla elever ska erbjudas en fritidshemsverksamhet utifrån sina egna förutsättningar.
- att tolktjänsten ska informera familjer om barns möjlighet till tolkanvändning vid t ex kulturevenemang.
- att alla skolor ska lyfta fram positiva vuxna förebilder som ett led i att motivera våra barn och ungdomar.
- att alla elever ska erbjudas kvalitativa och språkligt/kommunikativt fungerande praoplatser.
- att skolan ska ha studievägledare med kunskap om våra barns förutsättningar och möjligheter.
- att regionala resurscenter och nationell samordning ska finnas för elever med språkstörning.

GYMNASIETIDEN

När ungdomar och föräldrar väljer gymnasieutbildning oavsett om den är rikstäckande eller finns i hemkommunen så ska skolhuvudmannen skapa förutsättningar för eleven så att utbildning kan ske på lika villkor som för andra ungdomar.

Gymnasietiden handlar om att förberedas för vuxenlivet och det är viktigt att våra målgrupper går rustade och stärkta ur skollivet.

VI ANSER:

- att det ska finnas en sammanhållen riksgymnasieskola som erbjuder alla nationella program för våra målgrupper.
- att våra ungdomar ska ha tillgång till en teckenspråkig gymnasiemiljö så att de själva kan välja det språk som fungerar bäst såväl i undervisningen som socialt.
- att riksgymnasierna ska erbjuda boende och fritidsverksamhet för våra ungdomar.
- att de elever som väljer att gå i hemkommunen ska erbjudas mindre klasstorlek eller särskild undervisningsgrupp, pedagogiska och tekniska hjälpmedel och akustiska anpassningar, samt individuellt stöd gällande egen identitet.
- att våra ungdomar ska erbjudas teckenspråksutbildning och särskild vikt ska läggas vid att lägga grunden för att klara vidare utbildning med tolk på svenskt teckenspråk.
- att alla elever ska erbjudas mentorskap för att förbereda högre studier eller inträde på arbetsmarknaden.
- att riksgymnasierna ska ansvara för att kontinuerligt informera föräldrar om hur det går för ungdomarna upp till att de fyller 18 år.
- att staten ska delfinansiera riksgymnasieverksamheten.
- att Örebro kommun ska få ett officiellt uppdrag att vara huvudman för ett Riksgymnasium för elever med språkstörning, RgS.

EFTER SKOLAN

DHB arbetar i samarbete med vuxenorganisationerna för att skapa ett bättre samhälle för våra barn och unga när de växer upp. Vi arbetar för en helhetssyn och för allas rätt till en fungerande kommunikation. Vi är övertygade om att med rätt hjälpmedel, tillgänglighet och kunskap gör att alla kan bli fullt delaktiga.

Detta är viktigt i ett livsperspektiv.

VI ANSER:

UTBILDNING

- att vuxenutbildningen inom folkhögskolor, komvux, särsvux, yrkesutbildningar, universitet och högskolor och privata utbildningar ska vara tillgänglig.
- att alla eftergymnasiala utbildningsanordnare ska avsätta medel i budget för pedagogiskt stöd och tolkning för alla med funktionsnedsättning.

SAMHÄLLET

- att hörapparater och hjälpmedel ska vara kostnadsfria.
- att det ska finnas ett allsidigt stöd som omfattar såväl teknik och kommunikation som psykosociala insatser.
- att alla med utvecklingsstörning i våra målgrupper ska ha rätt till boende och daglig verksamhet i en språkligt och kommunikativt fungerande miljö.
- att det ska finnas nationella boendelösningar för döva/hörselskadade med utvecklingsstörning.

ARBETSLIV

- att Arbetsförmedlingen ska få uppdrag också för personer med språkstörning och döva/hörselskadade med utvecklingsstörning.
- att hjälpmedelsförsörjning ska vara likvärdig och att våra målgrupper får de hjälpmedel de behöver.
- att arbetsplatstolkning i den omfattning som krävs för att lösa arbetsuppgifter och för kompetensutveckling ska vara en rättighet.
- att det ska finnas ett fungerande stöd med kunskap om hjälpmedel t ex IKT, för personer med språkstörning inom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

KULTUR OCH FRITID

- att alla svenskspråkiga tv-program och biograffilmer ska textas och ha talande textremsa
- att antalet textade och tolkade teaterföreställningar ska ökas.
- att barntolkning ska vara ett moment i tolkutbildningen.
- att samhällsinformation, t.ex. meddelanden om förseningar och larm, ska vara tillgängliga.
- att alla tv-program, dvs. även direktsända, ska textas.
- att teckenspråkig litteratur och tv-program ska produceras i större omfattning.
- att public service och kommersiella programbolag ska erbjuda fler och mer varierade barn- och ungdomsprogram för våra målgrupper.

FORSKNING OCH UTVECKLING

DHB vill bidra med kompetens och erfarenhet för ett bättre samhälle för våra barn och ungdomar. Vi vill öka våra barns inflytande i samhället samt att skapa en större tillgänglighet och likvärdighet.

VI ANSER:

- att våra barn och ungdomar ska vara delaktiga och ha inflytande i forskning och utveckling kring det som rör deras vardag.
- att våra unika erfarenheter och kunskaper som föräldrar ska tas tillvara.
- att aktuell kunskap ska tas tillvara i underlag för beslut gällande våra familjers framtid.